

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

10/14/2025

X РД09-3081/14.10.2025г.

Регистрационен №
Министерство на образованието и науката
Signed by: Desislava Simeonova Shalganova

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на първа, втора и трета степен на професионална квалификация по професията код **072302 „Текстилни технологии“** от професионалното направление код **0723 „Производствени технологии – текстил, облекло, обувки и кожи“** съгласно приложението.

14.10.2025 г.

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката
Signed by: Krasimir Georgiev Valchev

**НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ**

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯ**

Професионално направление							
Код: 0723	Производствени технологии – текстил, облекло, обувки и кожи						
Професия							
Код: 072302	Текстилни технологии						
Степени на професионална квалификация				I	II	III	-
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)				2	3	4	-
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)				2	3	4	-

София, 2025 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавни изпити за придобиване на първа, втора и трета степен на професионална квалификация (СПК) по професия код **072302 „Текстилни технологии“** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на всяка степен на професионална квалификация.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

1. Част по теория на професията

- изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема и дидактически материали (осигуряват се от обучаващата институция);
- критерии за оценяване на изпитните теми;
- указания за разработване на писмен тест;
- указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект за ученици, обучаващи се за трета степен на професионална квалификация;
- критерии за оценяване на дипломния проект и неговата защита.

2. Част по практика на професията

- указания за съдържанието на индивидуалните задания;
- критерии за оценяване на индивидуалните задания.

3. Система за оценяване

4. Приложения

- образец на изпитен билет – част по теория на професията;
- образец на индивидуално задание по практика;
- образец на индивидуално задание за разработване на дипломен проект;
- образец на рецензия на дипломен проект.

III. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

1. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ПЪРВА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

ИЗПИТНА ТЕМА № 1: Строеж и анализ на текстилни структури

Класификация на текстилните структури. Видове нишки – строеж, усукване, линейна плътност. Последователност при определяне на вида и структурата на тъканите и плетивата чрез визуална и органолептична проверка. Основни елементи на тъканите. Основни видове сплитки – характеристика и графично изобразяване. Основни елементи на плетивата. Основни видове плетки – характеристика и бримков образ. Анализ на физико-механичните свойства на тъканите и плетивата – етапи и описание на всеки етап.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1		Максимален брой точки
1. Познава видовете текстилни структури		10
2. Описва строежа, усукването, линейната плътност на видовете нишки		15
3. Описва в правилна последователност визуалната и органолептичната проверка на тъканите и плетивата		10
4. Познава основните елементи на тъканите и прави характеристика и графично изобразяване на основните видове сплитки		20
5. Познава основните елементи на плетивата и прави характеристика и бримков образ на основните видове плетки		20
6. Изброява етапите за анализ на физико-механичните свойства на тъканите и плетивата и описва всеки от тях		25
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 2: Основни операции в предпредачното и предачното производство

Видове текстилни влакнести материали – произход, свойства. Подготовка на влакната за предене – основни технологични етапи, значение на равномерността и чистотата на влакната за качеството на преждата. Видове машини за първична обработка на влакната – предназначение и принцип на работа. Общо устройство и принцип на работа на предачна машина с електронно управление (по схема). Методи за контрол на качеството на предпреждата и преждата, изисквания към качеството и видове дефекти при предене. Екологични изисквания за работа с предачна машина с електронно управление, мерки за опазване на здравето, околната среда и мерки за ефективното използване на ресурсите в предачното производство.

Дидактически материали: Схема на предачна машина

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2		Максимален брой точки
1. Изброява видовете текстилни влакнести материали, използвани в предачното производство, и описва техния произход и свойства		22
2. Описва подготовката на влакната за предене – основни технологични етапи, значение на равномерността и чистотата на влакната за качеството на преждата		18
3. Познава предназначението и принципа на работа на видовете машини за първична обработка на влакната		20
4. Описва по схема общото устройство и принципа на работа на предачна машина с електронно управление		20
5. Описва методите за контрол на качеството на предпреждата и преждата, изискванията към качеството и видовете дефекти при предене		10
6. Познава екологичните изисквания за работа с предачна машина, мерките за опазване на здравето и околната среда и мерките за ефективно използване на ресурсите в предачното производство		10
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Основни операции в тъкачното производство

Текстилни материали, използвани в тъкачното производство – видове и предназначение. Видове машини и оборудване за подготовка на основата за тъкане. Основни технологични операции при подготовката на основата за тъкане. Общо устройство и принцип на действие на тъкачна машина с електронно управление (по схема). Екологични изисквания за работа с тъкачна машина, мерки за опазване на здравето, околната среда и мерки за ефективно използване на ресурсите в тъкачното производство.

Дидактически материали: Схема на тъкачната машина

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 3</i>		<i>Максимален брой точки</i>
1. Изброява текстилните материали, използвани в тъкачното производство, и описва тяхното предназначение		18
2. Изброява видовете машини и оборудването за подготовка на основата за тъкане		22
3. Описва в правилна последователност основните технологични операции при подготовка на основата за тъкане		20
4. Описва общото устройство и принципа на действие на тъкачна машина с електронно управление (по схема)		30
5. Познава екологичните изисквания за работа с тъкачна машина, мерките за опазване на здравето и околната среда и мерките за ефективно използване на ресурсите в тъкачното производство		10
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 4: Основни операции в плетачното производство

Видове плетачни машини според конструкцията и предназначението. Бримкообразуващи елементи и принцип на действие. Подготовка на нишките за плетене. Подготовка на плетачна машина за плоско плетиво за работа. Подготовка на плетачна машина за кръгло плетиво за работа. Описание на процеса на бримкообразуване и бримков образ на основните видове плетки.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 4</i>		<i>Максимален брой точки</i>
1. Прави класификация на видовете плетачни машини според конструкцията и предназначението		18
2. Описва бримкообразуващите елементи и принципа им на действие		22
3. Познава подготовката на нишките за плетене		10
4. Описва подготовката на плетачната машина за плоско и кръгло плетиво за работа		25
5. Обяснява процеса на бримкообразуване и прави бримков образ на основните плетки		25
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Екологични технологии в апретурното и багрилното производство

Видове апретурни и багрилни процеси – основни цели на процесите, видове багрила и методи на багрене. Екологични апретурно-багрилни технологии и материали. Приложение на устойчиви и натурални апретурни вещества. Екологични рискове от използването на опасни багрила

и апретурни агенти в текстилната индустрия. Безопасност при работа в апретурно-багрилното производство.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 5</i>		<i>Максимален брой точки</i>
1. Познава видовете апретурни и багрилни процеси – основни цели на процесите, видове багрила и методи на багрене		30
2. Описва екологични апретурно-багрилни технологии и материали		22
3. Познава приложението на устойчивите и натуралните апретурни вещества		20
4. Познава екологичните рискове от използването на опасни багрила и апретурни агенти в текстилната индустрия		18
5. Познава мерките за безопасност при работа в апретурно-багрилното производство		10
Общ брой точки:		100

2. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

ИЗПИТНА ТЕМА № 1: Подготовка на нишките за предене и зареждане на машината

Видове нишки, използвани за предене – произход, свойства и приложение. Етапи на подготовка на нишките за предене. Средства и машини, използвани при технологичната подготовка на влакната за предене – видове и принцип на действие. Контрол и корекция на процеса на подготовка на нишките за предене. Екологични изисквания при работа с влакнести материали в предачното производство.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1</i>		<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва видовете нишки, използвани за предене, техния произход свойства и приложение		22
2. Изброява в правилна последователност етапите на подготовка на нишките за предене		18
3. Познава видовете средства и машини, използвани при технологичната подготовка на влакната за предене и описва техния принцип на действие		30
4. Описва в правилна последователност процесите на контрол и корекция при подготовка на нишките за предене		20
5. Описва екологичните изисквания при работа с влакнести материали в предачното производство		10
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 2: Системи на предене

Класификация на системите на предене. Предназначение и суровини за видовете системи на предене. Сравнение на системите на предене по отношение на екологичния отпечатък. Иновативни системи на предене – технологични принципи, машини от ново поколение и предимства спрямо класическите методи. Правила за събиране на отпадъци и екологични изисквания при работа с влакнести материали.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2		Максимален брой точки
1. Прави класификация на системите на предене		18
2. Описва предназначението и суровините за основните системи на предене		25
3. Сравнява системите на предене по отношение на екологичния отпечатък		20
4. Описва технологичния принцип на работа на видовете иновативни системи на предене и предимствата им спрямо класическите методи		30
5. Описва правилата за събиране на отпадъци и екологичните изисквания при работа с влакнести материали		10
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Подготовка на нишките за тъкане и зареждане на машината

Видове нишки, използвани в тъкачното производство – произход, свойства и приложение. Етапи на подготовка на нишките за тъкане. Средства и машини за подготовка на нишките за тъкане – видове и принцип на действие. Контрол и корекция на процеса на подготовка на нишките за тъкане. Екологични изисквания при работа с влакнести материали в тъкачното производство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3		Максимален брой точки
1. Описва видовете нишки, използвани в тъкачното производство, техния произход, свойства и приложение		22
2. Изброява в правилна последователност етапите на подготовка на нишките за тъкане		18
3. Изброява видовете средства и машините за подготовка на нишките за тъкане и описва техния принцип на действие		30
4. Описва в правилна последователност процесите на контрол и корекция при подготовка на нишките за тъкане		20
5. Описва екологичните изисквания при работа с влакнести материали в тъкачното производство		10
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 4: Подготовка на нишките за плетене на плоско плетиво и зареждане на машината

Видове нишки, използвани в плетачното производство – произход, свойства и приложение. Етапи на подготовка на нишките за плетене. Машини за плетене на плоско плетиво – видове и принцип на действие. Зареждане на машината за плетене на плоско плетиво – подготовка и вдяване. Контрол и корекция на процеса на подготовка на нишките за плетене. Екологични изисквания при работа с влакнести материали в плетачното производство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4		Максимален брой точки
1. Изброява видовете нишки, използвани за плетене, и описва техния произход, свойства и приложение		22

2. Изброява в правилна последователност етапите на подготовка на нишките за плетене на плоско плетиво	18
3. Изброява видовете машини за плетене на плоско плетиво и описва принципа им на действие	30
4. Описва в правилна последователност процесите на контрол и корекция при подготовка на нишките за плетене	20
5. Описва екологичните изисквания при работа с влакнести материали в плетачното производство	10
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Подготовка на нишките за плетене на кръгло плетиво и зареждане на машината

Видове нишки, използвани в плетачното производство – произход, свойства и приложение. Етапи на подготовка на нишките за плетене. Машини за непрекъснато плетене – видове и принцип на действие. Зареждане на машината за плетене на кръгло плетиво – подготовка и вдяване. Контрол и корекция на процеса на подготовка на нишките за плетене. Екологични изисквания при работа с влакнести материали в плетачното производство.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 5</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Изброява видовете нишки, използвани за плетене, и описва техния произход, свойства и приложение	22
2. Изброява в правилна последователност етапите на подготовка на нишките за плетене на кръгло плетиво	18
3. Изброява видовете машини за непрекъснато плетене и описва принципа им на действие	30
4. Описва в правилна последователност процесите на контрол и корекция при подготовка на нишките за плетене	20
5. Описва екологичните изисквания при работа с влакнести материали в плетачното производство	10
Общ брой точки:	100

3. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

ИЗПИТНА ТЕМА № 1: Управление на качеството на технологичния процес в предпретачното производство

Видове предпретачни процеси – характеристика и технологични етапи. Технологични изисквания към влакната в предпретачното производство. Критерии за оценка на качеството на лентата/полупродукта. Методи за контрол на технологичния процес в предпретачното производство. Видове дефекти. Причини за отклонения и коригиращи действия.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1		Максимален брой точки
1. Изброява видовете предпредачни процеси, прави характеристика на видовете и описва технологичните етапи на предпредене		25
2. Описва технологичните изисквания към влакната в предпредачното производство		22
3. Изрежда критериите за оценка на качеството на лентата/полупродукта		18
4. Описва методите за контрол на технологичния процес в предпредачното производство		20
5. Познава видовете дефекти, причините за отклонения и коригиращите действия		15
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 2: Управление на качеството на технологичния процес в предачното производство

Видове предачни процеси – характеристика и технологични етапи. Критерии за оценка на качеството на преждата. Влияние на технологични параметри (скорост на предене, напрежение, усукване и настройки на предачните машини) върху физико-механичните свойства и равномерността на преждата. Методи за контрол на качеството – видове дефекти, причини за отклонения и коригиращи действия.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2		Максимален брой точки
1. Изброява видовете предачни процеси, прави характеристика на видовете и описва технологичните етапи на предене		25
2. Изрежда критериите за оценка на качеството на преждата		18
3. Анализира влиянието на технологични параметри (скорост на предене, напрежение, усукване и настройки на предачните машини) върху физико-механичните свойства и равномерността на преждата		22
4. Описва методите за контрол на качеството, видовете дефекти, причините за отклонения и предлага подходящи коригиращите действия		20
5. Описва ролята на оператора в проследяването на качеството по време на производството		15
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Управление на качеството в технологичния процес на подготовка на нишките за тъкане

Характеристика на подготвителните процеси в тъкачното производство – основни етапи и цел на всеки етап. Технологични изисквания към влакната в тъкачното производство. Методи за контрол на влакната, машинните параметри и производствената среда. Видове дефекти. Причини за отклонения и коригиращи действия. Отговорности на оператора при изпълнение на технологичния процес на подготовка на нишките за тъкане.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3		Максимален брой точки
1. Прави характеристика на основните етапи на подготовка на нишките за тъкане и дефинира тяхната цел		25
2. Описва технологичните изисквания към влакната в тъкачното производство		18
3. Описва методите за контрол на качеството		22
4. Изброява видовете дефекти, причините за отклонения и коригиращите действия		20
5. Описва отговорностите на оператора при изпълнение на технологичния процес на подготовка на нишките за тъкане		15
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 4: Управление на качеството на технологичния процес в тъкачното производство

Основни етапи и параметри на тъкачния процес. Основни критерии за оценка на качеството на тъканите. Класификация на дефектите в тъканите и основни технологични, машинни и материални причини за възникване на отклонения от стандартното качество. Методи и технически средства, използвани за контрол на качеството на тъканите. Настройка и корекция на параметрите на тъкачните машини при откриване на технологични отклонения.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4		Максимален брой точки
1. Познава основните етапи и параметри на тъкачния процес		20
2. Описва основните критерии за оценка на качеството на тъканите		25
3. Прави класификация на дефектите в тъканите и описва основните технологични, машинни и материални причини за възникване на отклонения от стандартното качество		22
4. Описва методите и техническите средства, използвани за контрол на качеството на тъканите		15
5. Описва процедурите за настройка и корекция на параметрите на тъкачните машини при откриване на технологични отклонения		18
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Управление на качеството на технологичния процес в плетачното производство

Основни етапи и параметри на плетачния процес. Основни критерии за оценка на качеството на плетивата. Класификация на дефектите в плетивото и основни технологични, машинни и материални причини за възникване на отклонения от стандартното качество. Методи и технически средства, използвани за контрол на качеството на плетивото. Настройка и корекция на параметрите на плетачните машини при откриване на технологични отклонения.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5		Максимален брой точки
1. Познава основните етапи и параметри на плетачния процес		20
2. Описва основните критерии за оценка на качеството на плетивото		25
3. Прави класификация на дефектите в плетивото и описва основните технологични, машинни и материални причини за възникване на отклонения от стандартното качество		22
4. Описва методите и техническите средства, използвани за контрол на качеството на плетивото		15
5. Описва процедурите за настройка и корекция на параметрите на плетачните машини при откриване на технологични отклонения		18
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 6: Изпитване на текстилни материали

Класификация на текстилните изпитвания. Методики и стандарти за изпитване на текстил. Подготовка на проби за лабораторно изпитване Измерване на основни характеристики. Използване на измервателна апаратура и инструменти. Интерпретация на резултатите от изпитванията спрямо нормативни документи. Анализ на отклонения и дефекти, установени при изпитване, възможни причини, свързани с производствения процес или използваните материали, и подходящи коригиращи действия.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6		Максимален брой точки
1. Описва точно видовете текстилни изпитвания според вида, целта и приложението им		20
2. Познава същността и целта на различните методики за изпитване и разбира приложението на съответните стандарти (БДС, ISO, EN и др.)		15
3. Структурира правилно етапите за подготовка на проби за лабораторно изпитване в съответствие със стандарти – включително подбор на място за изрязване, размер и брой проби, маркиране, климатизиране и условия за съхранение		25
4. Разбира начините за измерване на основните характеристики и интерпретация на резултатите от изпитванията		20
5. Описва методите за анализ на установени при изпитване отклонения от нормативните стойности и дефекти в текстилните изделия, като посочва възможни причини, свързани с производствения процес или използваните материали, и предлага подходящи коригиращи действия		20
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 7: Проектиране на прежди

Основни видове влакна – характеристики, видове сукове и влиянието им върху структурата, здравината и еластичността на преждата. Видове прежди според произхода и състава им. Принципи за подбор на влакната за проектиране на прежда. Изисквания при подбор на подходящи по дължина и линейна плътност влакна. Подходи при разработването на типови смеси от текстилни влакна. Определяне на предилната способност и здравината на преждата. Оптимизиране

на състава на влакната в преждата с цел подобряване на технологичните и експлоатационните свойства на текстилните изделия.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 7</i>		<i>Максимален брой точки</i>
1. Класифицира влакната по произход и описва влиянието им върху структурата, здравината и еластичността на преждата		18
2. Изброява видовете прежди според произхода и състава им		15
3. Описва принципите за подбор на влакна и разработване на типови смеси според предназначението на преждата		30
4. Изрежда изискванията при подбор на подходящи по дължина и линейна плътност влакна		20
5. Описва начините за определяне на предилната способност и здравината на преждата		17
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 8: Ефектни прежди

Характеристика и класификация на ефектните прежди – приложение и визуални ефекти. Суровини и влакна, подходящи за ефектни прежди. Технологии и машини за производство на ефектни прежди – основни методи, видове и настройки. Видове дефекти при предене на ефектни прежди, причини за възникване на отклонения от качеството. Приложение на ефектни прежди в иновативни текстилни продукти с акцент върху функционалността, визуалния дизайн и пазарните тенденции.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 8</i>		<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва видовете ефектни прежди, приложението и визуалните им ефекти		20
2. Познава суровините и влакната, подходящи за получаването на ефектни прежди		15
3. Описва видовете технологии и машини за производство на ефектни прежди, основните методи за получаването им и необходимите настройки		35
4. Изброява видовете дефекти при предене на ефектни прежди и описва причините за тяхното възникване		15
5. Описва приложението на ефектни прежди в иновативни текстилни продукти с акцент върху функционалността, визуалния дизайн и пазарните тенденции		15
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 9: Управление на качеството на технологичния процес в кръглоплетачното производство

Основни етапи и параметри в кръглоплетачното производство. Критерии за качество на кръглоплетиво. Видове дефекти на плетивата в кръглоплетачното производство, причини за възникване на отклонения. Методи и средства за контрол на качеството. Настройки и корекции на машините за кръглоплетиво при възникване на отклонения в плетивото. Отговорности на оператора и технолога в поддържането на качеството и производствената ефективност.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 9</i>		<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва основните процеси и параметри в кръглоплетачното производство		20
2. Изброява критериите за качество на кръгло плетиво и методите за контрол в кръглоплетачното производство		25
3. Изброява видовете дефекти на плетивата и описва причините за тяхното възникване		15
4. Описва подходящи коригиращи действия при възникване на отклонения от стандартите за качество на плетивото, включително и настройки и корекции на машините за кръгло плетиво		30
5. Описва отговорностите на оператора в проследяването на качеството по време на производствения процес в кръглоплетачното производство		10
Общ брой точки:		100

ИЗПИТНА ТЕМА № 10: Управление на качеството на технологичния процес в плоскоплетачното производство

Основни етапи и параметри в плоскоплетачното производство. Критерии за качество на плоско плетиво. Видове дефекти на плетивата в плоскоплетачното производство, причини за възникване на отклонения. Методи и средства за контрол на качеството. Настройки и корекции на машините за плоско плетене при възникване на отклонения в плетивото. Отговорности на оператора и технолога в поддържането на качеството и производствената ефективност.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 10</i>		<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва основните процеси и параметри в плоскоплетачното производство		20
2. Изброява критериите за качество на плоско плетиво и методите за контрол в плоскоплетачното производство		25
3. Изброява видовете дефекти на плетивата и описва причините за тяхното възникване		15
4. Описва подходящи коригиращи действия при възникване на отклонения от стандартите за качество на плетивото, включително и настройки и корекции на машините за плоско плетиво		30
5. Описва отговорностите на оператора в проследяването на качеството по време на производствения процес в плоскоплетачното производство		10
Общ брой точки:		100

IV. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПИСМЕН ТЕСТ

1. Структура на теста и изисквания към тестовите задачи

Всеки тест се състои от 20 въпроса/задачи и обхваща всички теми от националната изпитна програма за съответната степен на професионална квалификация по професията. Тестовите включват следните модули:

Модул А: Титулна страница – съдържа наименование на институцията, от името на която се предлага тестът, и инструкция за работа с теста. Инструкцията съдържа информация относно:

- целта на теста;
- начините за нанасяне на отговорите;

- права и задължения на учениците по време на изпита;
- начините за оценка на тестовите резултати;
- времето за решаване на теста.

Модул Б: Тест – изписва се вариант на теста. Тестовите въпроси/задачи се подреждат по един от следните критерии:

- по логиката на учебното съдържание;
- според типа на отговора.

Модул В: Еталон на верния отговор и ключ за оценяване – предназначени за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част по теория на професията.

2. Изисквания към тестовите въпроси/задачи

Всяка тестова задача проверява компетентности съобразно нивото по НКР/ЕКР, както следва:

- за първа степен на професионална квалификация (НКР/ЕКР 2) – компетентности, необходими за изпълнение на еднотипни задачи при познати условия;
- за втора степен на професионална квалификация (НКР/ЕКР 3) – компетентности, необходими за изпълнение на еднотипни задачи, за решаване на рутинни проблеми и за извършване на рутинни дейности, както и ограничен набор от практически знания, необходими за изпълнението на по-сложни задачи в познати условия;
- за трета степен на професионална квалификация (НКР/ЕКР 4) – компетентности, необходими за изпълнение на сложни операции с помощта на различни инструменти, машини, апарати, измервателни уреди, за разчитане на технологична документация, схеми, данни и др.

Тестовите въпроси/задачи се разработват в съответствие с матрицата на теста, както следва:

Изпитна тема №	I степен на професионална квалификация Тежест 30%		II степен на професионална квалификация Тежест 40%		III степен на професионална квалификация Тежест 50%	
	Брой тестови задачи	Максимален брой точки	Брой тестови задачи	Максимален брой точки	Брой тестови задачи	Максимален брой точки
1	4	20	4	20	2	10
2	4	20	4	20	2	10
3	4	20	4	20	2	10
4	4	20	4	20	2	10
5	4	20	4	20	2	10
6	-	-	-	-	2	10
7	-	-	-	-	2	10
8	-	-	-	-	2	10
9	-	-	-	-	2	10
10	-	-	-	-	2	10
	20	100	20	100	20	100

Максималният брой точки за всяка тестова задача е 5 точки.

При оценка на резултатите от теста максималният брой точки се поставя при пълен и верен отговор, съвпадащ с ключа за оценяване. Частично верните отговори носят по-малък брой точки съобразно ключа за оценяване.

V. УКАЗАНИЕ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО И ОФОРМЯНЕТО НА ДИПЛОМНИЯ ПРОЕКТ

Дипломният проект съдържа следните структурни единици:

- титулна страница;
- съдържание;
- увод (въведение);
- основна част;
- заключение;
- списък на използваната литература;
- приложения.

Титулната страница съдържа наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия, име и фамилия на ръководителя/консултанта.

Уводът (въведението) съдържа кратко описание на основните цели и резултати.

Основна част – формулира се целта на дипломния проект и задачите, които трябва да бъдат решени, за да се постигне тази цел. Съдържа описание и анализ на известните решения, като се цитират съответните литературни източници. Съдържа приносите на дипломния проект, които трябва да бъдат така формулирани, че да се вижда кои от поставените задачи са успешно решени.

Заключението съдържа изводи и предложения за доразвиване на проекта и възможностите за неговото приложение.

Списъкът с използваната литература включва цитираната и използваната в записката на дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст. При имената на авторите първо се изписва фамилията. Всички описания в списъка с използваните източници трябва да са подредени по азбучен ред според фамилията на първия автор на всяка публикация.

Приложенията съдържат документация, която не е намерила място в текста поради ограниченията в обема ѝ или подредба за по-добра прегледност. В текста трябва да има препратка към всички приложения.

б) Оформяне на дипломния проект

Формат: А4; Брой редове в стр.: 30; Брой на знаците: 60 знака в ред; Общ брой на знаците в 1 стр.: 1800 – 2000 знака;

Шрифт: Times New Roman

VI. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ

(Попълва се индивидуално от председателя и членовете на комисията)

<i>Критерии за оценяване</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Съответствие с изискванията за съдържание и структура на дипломния проект	20
1.1. логическа последователност и структура на изложението, балансиране на отделните части	4
1.2. задълбоченост и пълнота при формулиране на обекта, предмета, целта и задачите в разработването на темата	7
1.3. използване на подходящи изследователски методи	4
1.4. стил и оформяне на дипломната работа (терминология, стил на писане, текстообработка и оформяне на фигури и таблици)	5
2. Съответствие между поставените цели на дипломния проект и получените резултати	20
2.1. изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до убедителна защита на поставената теза	10
2.2. оригиналност, значимост и актуалност на темата	6
2.3. задълбоченост и обоснованост на предложенията и насоките	4
3. Представяне на дипломния проект	20
3.1. представянето на разработката по темата е ясно и точно	5
3.2. онагледяване на експозето с: а) презентация б) графични материали в) практически резултати г) компютърна мултимедийна симулация и анимация	10
3.3. умения за презентиране	5
4. Отговори на зададените въпроси от рецензента и/или членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпита чрез защита на дипломния проект	30
4.1. разбира същността на зададените въпроси и отговаря пълно, точно и убедително	10
4.2. логически построени и точни отговори на зададените въпроси	10
4.3. съдържателни и обосновани отговори на въпросите	10
5. Използване на професионалната терминология, добър и ясен стил, обща езикова грамотност	10
5.1. правилно използване на професионалната терминология	5
5.2. ясен изказ и обща езикова грамотност	5
Общ брой точки:	100

VII. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. УКАЗАНИЕ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ЗАДАНИЯ

Индивидуалното задание за частта по практика на професията съдържа темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието.

Всяко индивидуално задание за държавен изпит за придобиване на професионална квалификация – част по практика на професията, включва:

- тема в съответствие с единиците резултати от учене в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията, като за обучаемите, които придобиват по-високата степен на професионална квалификация, индивидуалното задание може да съдържа извършване компетентности за по-ниската степен на професионална квалификация по съответната професия;
- указания (инструкции/изисквания) за изпълнение;
- критерии за оценяване.

По решение на комисията за провеждане и оценяване на изпита – част по практика на професията, могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното задание.

2. Критерии за оценяване

№	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда*	да/не
1.1.	Изпълнява дейностите при спазване на необходимите мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд	да/не
1.2.	Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място	да/не
1.3.	Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа	да/не
2.	Ефективна организация на работното място	5
2.1.	Планира ефективно работния процес	2
2.2.	Разпределя трудовите дейности в работния процес съобразно поставената задача и времето за нейното изпълнение	2
2.3.	Познава и прилага установените стандарти за осъществяване на дейността	1

* Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя **оценка слаб (2)**.

№	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
3.	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията	5
3.1.	Познава и прилага нормативните изисквания в съответната професионална област	3
3.2.	Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с индивидуалното задание	2
4.	Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание	20
4.1.	Целесъобразно използва материали, детайли и инструменти според изпитното задание	10
4.2.	Правилно подбира количеството и качеството на материали, детайли и инструменти	10
5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според индивидуалното задание	20
5.1.	Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10
5.2.	Организира дейността си при спазване на технологичната последователност на операциите в процеса на работа	10
6.	Качество на изпълнението на индивидуалното задание	50
6.1.	Всяка завършена дейност съответства на изискванията на съответната технология	20
6.2.	Крайният резултат съответства на зададените параметри и отговаря на изискванията в стандартите	20
6.3.	Изпълнява задачата в поставения срок	10
Общ брой точки:		100

VIII. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на квалификация по професия код 072302 „Текстилни технологии“ в точки е, както следва:

- част по теория на професията – максимално 100 точки;
- част по практика на професията – максимално 100 точки.
- Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е, както следва:

- за първа степен на професионална квалификация – в съотношение 30 процента частта по теория на професията и 70 процента частта по практика на професията от общия брой точки. Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,3 \times$ получения брой точки от част по теория на професията + $0,7 \times$ получения брой точки от част по практика на професията;

- за втора степен на професионална квалификация – в съотношение 40 процента частта по теория на професията и 60 процента частта по практика на професията от общия брой точки. Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,4 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,6 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията;
- за трета и четвърта степен на професионална квалификация – в съотношение 50 процента от получения брой точки от частта по теория на професията и 50 процента от получения брой точки от частта по практика на професията. Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,5 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,5 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки $\times$ 0,06.

Окончателната оценка от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател „слаб“;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател „среден“;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател „добър“;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател „много добър“;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател „отличен“.

Националната изпитна програма е разработена по проект BG05SFPR001-3.001-0001 „Модернизирание на професионалното образование и обучение“, финансиран от Програма „Образование“ 2021 – 2027, съфинансиран от Европейския съюз.

IX. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Образец на изпитен билет – част по теория на професията

Изпитен билет – част по теория на професията

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ... СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

по професия код „.....“

Изпитен билет № ...

Изпитна тема:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(изписва се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание)

Описание на дидактическите материали (ако е приложимо)

.....
Председател на изпитната комисия:

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/

обучаващата институция)

2. Образец на индивидуално задание по практика

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ... СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

по професия код „.....“

Индивидуална задание № . . .

На

.....
(трите имена на ученика/обучавания)

.....клас/курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се
(вписва се темата на индивидуалното задание)

а. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

.....
.....
.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:
(име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия:
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/
обучаващата институция)

3. Индивидуално задание за разработване на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

по професия код „.....“

На.....ученик от клас
(трите имена на ученика)

Тема:.....

1. Изисквания за разработката на дипломния проект (входни данни, съдържание, оформяне, указания за изпълнение, инструкции):

График за изпълнение:

а) дата на възлагане на дипломния проект

б) контролни проверки и консултации

.....

.....

.....

в) краен срок за предаване на дипломния проект

Ученик:
(име, фамилия) (подпис)

Ръководител-консултант:
(име, фамилия) (подпис)

Директор:
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището)

4. Образец на рецензия на дипломен проект

4. Рецензия на дипломен проект

.....
(пълно наименование на училището)

РЕЦЕНЗИЯ

Тема на дипломния проект	
Ученик	
Клас	
Професия	
Ръководител-консултант	
Рецензент	

Критерии за допускане до защита на дипломен проект	Да	Не
Съответствие на съдържанието и точките от заданието		
Съответствие между тема и съдържание		
Спазване на препоръчителния обем на дипломния проект		
Спазване на изискванията за оформление на дипломния проект		
Готовност за защита на дипломния проект		

Силни страни на дипломния проект	
Допуснати основни слабости	
Въпроси и препоръки към дипломния проект	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Качествата на дипломния проект дават основание ученикът/ученичката.....

..... да бъде допуснат/а до защита пред членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпита чрез защита на дипломен проект в теоретичната и практическата част.

.....20... г.

гр./с.

Рецензент:

(подпис)